

Tilgang på tolk til aktiviteter

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging, styringsenheten v/Berit A. Søgård og Linda Stadshaug

Norges Døveforbund opplever at mange av deres medlemmer er fortvilte, fordi de ikke får tolker til aktiviteter. Norges Døveforbund etterspør *mulige årsaker* til dette og om *når* NAV Hjelpemidler og tilrettelegging ser for seg at dette løses.

Vi forstår at dette ikke er en god situasjon, for noen parter. Vårt mål er å dekke alle tolkeoppdrag, dette jobber vi med hver dag. Vi vil i denne teksten først beskrive bildet ut fra tall fakta, og deretter kommer vi med noen forklaringer til mulige årsaker.

Først litt generelt om tolketjenester:

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging har i overkant av 200 ansatte tolker. I tillegg benyttes frilanstolker. Gjennom 2020 var om lag 400 frilanstolker aktive, mange som en bijobb og en del i fulltidsjobb som tolk.

Før koronapandemien, altså når vi ser på tall fra normalåret 2019, var dekningsprosenten på tolketjenester på 91 %.

Under koronapandemien sank aktiviteten i samfunnet generelt og NAV opplevde også reduksjon i tolkebestillinger. Vi dekket i denne perioden flere oppdrag med egne ansatte, med mindre bruk av frilanstolker. I tillegg utviklet vi et nytt tilbud for tolking via skjerm, kalt videotolking. Så langt i 2021 har vi dekket 20 % av alle tolkeoppdrag via videotolking, i tillegg til alle henvendelsene til bildetolktjenesten.

Denne høsten ser vi at antall tolkebestillinger har økt betraktelig. Tallene for september 2021 viser at det er bestilt 1000 flere tolkeoppdrag nasjonalt, sammenlignet med samme periode for 2019. Likevel dekker vi like stor andel av oppdragene nå som det vi gjorde i 2019.

Etter at koronarestriksjonene ble opphevet, er det mange som nå ønsker å delta på aktiviteter, blant annet har mange utsatt konfirmasjoner og bryllup til denne høsten. Vi prioriterer høyt akutte tolkeoppdrag og viktige begivenheter i brukers liv. I tillegg prioriteres tolketjenester i

arbeidslivet og utdanning høyt. Dessverre er fortsatt ressursituasjonen slik at vi ikke har mulighet til å dekke alt.

Vi er i gang med å lage arbeidsplaner for ansatte tolker, for at brukere skal få tolk når de trenger det, ikke bare på dagtid, men også kvelder og helger. Til tross for økte ressurser, vil vi fortsatt ha behov for frilanstolker.

Gjennom pandemien har tilgangen til ledige tolkeoppdrag for frilanstolker vært redusert, sammenlignet med tiden *før* pandemien. Vi opplever nå at det er færre frilanstolker som melder seg til oppdrag og vi er i gang med å kartlegge årsakene til dette. Vi kjenner til at flere frilanstolker gjennom pandemien har sett seg nødt til å søke annet arbeid enn tolking.

Til tross for at alle koronarestriksjoner er opphevet, er det fortsatt en anbefaling om å holde seg hjemme ved symptomer på sykdom. Det påvirker tilgangen til tolkerressurser. Vi er også sårbare for høyere sykefravær på grunn av sykdom og forkjølelse hos egne ansatte og deres familier, slik vi ser i samfunnet generelt denne høsten.

Norges Døveforbund spør om *når* vi regner med at tilgangen til tolk bedres. Mer aktivitet i samfunnet generelt etter langvarig nedstengning og smitte i befolkningen (forkjølelse, omgangssyke og influensa) er ikke noe vi kan påvirke. Hvor lenge denne situasjonen vil vare, er vanskelig å vurdere. Det vi kontinuerlig gjør er å se på tilgangen til frilanstolker og om fordelingen av tolkerressurser samsvarer med brukernes behov for tolk dag, kveld og helg. Vårt mål er at brukerne skal få tolk når de trenger det!

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging ønsker fortsatt god dialog og samhandling med organisasjonene som representerer våre tolkebrukere: Norges Døveforbund, Hørselshemmedes Landsforbund, Landsforbundet for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde og Foreningen Norges døvblinde. Vi er takknemlig for at dere kontakter oss når deres medlemmer opplever frustrasjon og vi gjør vårt beste for å disponere våre tolkerressurser på best mulig vis. Vi vil samtidig oppfordre tolkebrukere til fortsatt å bestille tolk, gjerne i god tid der det er mulig og å ha dialog med oss i tolketjenesten.